

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULUL III.

„Gazeta” iose în flo-care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șese lun-
6 fl., pe trei lun 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 francoi, pe șese
lun 20 francoi, pe trei lun
10 francoi.
Se prenumără la tôte ofi-
ciele postale din Intru și din
afară și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I.; pe unu anu
10 fl., pe șese lun 5 fl., pe trei
lun 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu anu 12 fl. pe
șese lun 6 fl., pe trei lun 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 35.

Brașov, Luni, Marți 14 (26) Februarie

1889.

Brașov, 13 Februarie v.

Măne sên poimâne se va în-
cepe desbaterea faimosului § 25
alū legi militare în dieta ungu-
rescă. S'a hotărîtu ca § 25 să fiă
desbătutu în legătură cu § 24. Până
Sâmbătă se insinuseră la cuvântu
11 vorbitori pentru și 34 în con-
tra acestorū paragrafi.

Maioritaea a mai amânatu
puțin desbaterea acestorū para-
grafi, puind pentru astăzi, Luni,
unu altū obiectū la ordinea dīlei.
Tiszaiștii au voitū fără îndoieală
să câștīge puținū timpū spre a se
reculege pentru lupta înversunată
ce o vorū avē cu opoziționalii din
stânga, cari facū mari pregătiri
vrënd să provōce noue manifes-
tațiunii și demonstrațiunii în tōtă
țera.

Pausa acēsta scartă o folo-
sescū oficioșii lui Tisza spre a
îmbărbăta pe guvernamentalii lorū
ca nu cumva parte din ei să în-
cēpă a șovăi față cu § 25 și de
altă parte își dau silința să înfă-
șīzeze tōtă controversa pentru §
25 ca unū lucru, care nici pe de-
parte nu merită a se face atăta
sgomotū pentru elū.

Oficioșia „Correspondance de
Pesth” declară sêrbătoresce, că d-lū
Tisza nu se va retrage, căci nici
n'are dreptulū să se retragă; în
fața purtării blamabile a opoziți-
nei și în urma tumulturilor scan-
dalōse de pe stradele capitalei și
în provinciă, elū are datoria de a
rēmānē la postulū sēu, pentru că
principiulū parlamentarū alū Un-
gariei va cădē, decă se va retrage
în momentulū acesta.

Interesante suntū observările
ce le face unū altū oficioșū, „Pester
Lloyd” cu privire la acūsările
ce se redicā în contra § 25. Pen-
tru elū nu se plătesce ca să se mai
certe Ungurii pentru limba la esa-
menele de oficerū. § 25 n'are de-
cătū o valōre teoretică. În reali-
tate decă unū voluntarū la esa-
mense luptă culimbaise dīce „sē vor-
bescă mai departe unguresce”. În
cele din urmă, dīce „Pester Lloyd”,
amū putē depune esamenele în
orī și care din cincī limbī diferite
decă jumētate de anū amū fi in-
struiți în acēstă limbă și altă ju-
mētate de anū amū servi practicū
cu acēstă limbă.

Aici nu putemū sē nu obser-
vāmū, câtū de ușorū le-ar fi func-
ționarilorū unguiri sē învețe limba
popōrelorū din țēră, după aceeași
recetă, ca sē se pōtă realiza egala
îndreptățire și sē se pōtă intro-
duce o administrațiā drēptă. Dēr
în privința acēsta Tiszaiștii suntū
mai esclusivisti chiar, ca cei din
stânga față cu § 25.

Dīce acum „P. Lloyd”, că isto-
ria dovedesce, că nu numai arma-
tele naționale potū învinge, că arma-
tele în rēsbōiele mari n'au
fostū naționale. De ce nu recu-
nōsce acēsta foiā adevērulū și în
cestiunea „statulū naționalū”?
Decă pōte exista armata elvețiană
cu trei limbī și pōte exista armata
comună a monarchiei nōstre fără

a fi națională, de ce sē nu pōtă
esista statul ungarū cu mai multe
limbī egalū îndreptățite și fără a
fi declaratū ca statū „naționalū
maghiarū.”

Mai susține fōia tiszaiștă nu
fără cuvēntū, că de aceea intră
așa de puținī Ungurī ca oficerī în
armata comună, pentru că primesc
mai bucurosū posturi grase și lu-
crative dela d-lū Tisza. Nu se
gândescū ōre Tiszaiștii, că celū
mai bunū metodū de a-i face sē
îmbrățīzeze și Ungurii cariera de
oficerū ar fi, decă guvernulū nu
ar da funcțiunii numai Maghiari-
lorū, ci după dreptate și în pro-
porțiā egală și Nemaghiarilorū?
Atunci mulți Unguri arū fi siliți
sē-și afe existența servindū în ar-
mată și tōte arū merge mai bine.

Mai voiesce sē liniștescā fōia
guvernului pe aceia, cari cerū ar-
mată maghiară, pentru că se temū
că armata comună ar putē sē a-
tace vreodată constituțiā Ungariei,
și dīce că cea mai puternică ga-
ranțiā e jurāmēntulū ce l'a depusū
regele pe constituțiā.

„Nu credemū” — adauge „P.
Lloyd — că se află în tōtă Un-
garia mulți ōmeni, cari credū, că
monarhia nōstră ar mai putē su-
porta încă odată anii 1848/9; ea
s'ar distruge îndată. Și cei mai
bētrāni ar trebui sē-și aducă aminte
că atunci n'au esistatū Germania,
orī Italia de astăzi; Rușii nici
n'ar mai veni în ajutorū, ci arū lăsa
Ungaria la o parte și arū dirige
oștirile lorū spre peninsula balca-
nică. Credemū, că într'unū ase-
menea casū pentru tōte partidele
ar fi o deșteptare neplăcută.”

Ētă cum vorbescū foile tiszaiște
în ajunulū desbaterei furtunōse ce-i
așteptă. Intr'aceea foile opoziți-
onale vorū sē scie că dispozițiunea
în sīnulū partidei guvernamentale
este de așa, încātū primirea §-lui
25 fără modificare esențialū este
îndoioșă. Vederemo!

Din dieta ungurescă.

În ședința dela 20 Februarie, dep.
Kaas din opos. moderetă intrăbă pe mi-
nistrulū de honveđi, decă are cunoscīnța
despre aceea, că în institutulū de oficerī
în Serajevo instrucțiunea și ținerea esa-
menelor de oficerī se face în limba bosniacă
resp. în cea croată. Cere ministrulū
lāmuriri, căci ceea ce se concede Bosniei
nu vorū refusa dōră Ungariei. Viitorulū
Ungariei atērnă de desvoltarea constitu-
țiunei unguresci și a limbei naționale, și
tocmai aceste puncte cardinale ale pros-
perării Ungurilor suntū atacate în §§
14 și 25.

Dep. Hegedüs ia în apărare guvernul
și proiectulū de lege. Dep. Lits îl in-
trerupe întrebându-l: ce primesce He-
gedüs pentru purtarea sa de ađi. (Mare
indignare, larmă.) Hegedüs provōcă pe
Lits să declare în cameră, când a pri-
mitū elū (Hegedüs) ceva vr'odată pentru
activitate politică. Președintele chiamă
la ordine pe Lits. Acesta declară, că
n'a avut intențiunea d'a-lū vătēma, pen-
tru-că n'a dīșit acele cuvinte în înțelesū
materialū.

Balth. Horvath împută ministrulū
Tisza, că a perdutū or-ice sēmțēmēntū
constituționalū. E unū adevēratū blās-
temū, că Tisza s'a pusū în contrastū cu
tōte sēmțēmintele poporului.

Și în acēstă ședință opozițiā erāși a
strigatū, că numai căderea lui Tisza va
aduce liniște.

În ședința dela 21 Februarie, dep.
Szilagy arătă, că nu e mulțămītū nici cu
amendamentulū făcutū de ministrulū Tisza
la § 14, care nu însemnēză altceva de-
cătū că după 10 ani erāși are sē se pre-
sente o lege. Armata nu e o afacere
comună. Conducerea și organizarea in-
ternă pōte fi unitară, dēr aceste drepturi
nu le exercită Maiestatea Sa ca capū
comunū alū ambelorū state ale monar-
chiei, ci ca rege alū Ungariei și ca îm-
pēratū alū Austriei. Decă în privința
sistemului militarū nu se pōte ajunge
la o înțelegere între cele două guverne,
atunci Ungaria are dreptulū a stabili cu
regel unū sistemū militarū propriu inde-
pendentū și pe temeiulū sancțiunei prag-
matice sē contribue cu acēstă armă la
apērarea reciprocă și comună.

Ministru-președinte Tisza rēspunde
vorbitorilorū de mai nainte. Spune ce
privesce împutarea, cum-că guvernulū
a gāsītū unū elaboratū chiarū alū lui
Horvath, după care tribunalulū militarū
ar avē sē judece în timpū de 10 orī 12
ani și pe rezerviștii și chiar pe milițienii,
așadēră și când nu stau sub stēgū. Deja
depunerea acestui proiectū ar fi provo-
catū mari furturi. Acela care a pututū
prelucra unū astfelū de proiectū de lege,
acela nu se cade sē tragă la îndoială
intențiunile și fidelitatea constituțională
a altuia. (Aplause'n drēpta, strigări în
stânga: trăiascā Balthazar Horvath!)
Vorbirea lui Apponyi a culminatū în cu-
vintele: la o parte cu Tisza! Dēr n'a
spusū cine sē'i ia loculū, ca sē se aducă
erāși stări normale.

În ședința dela 22 Februarie, dep.
Bolgar cerū la § 15 sē se precizeze acu-
ratū maximulū rezervei întregitōre și
contingentulū ei. Ca elū vorbi și Thaly,
care mai propuse sē se înlocuiască es-
presiunea „corpuri de trupe unguresci”
cu expresiunea „corpuri de armată un-
guresci.”

Ministrulū Fejervary dīce, că cu câtū
rezerva întregitōre va fi mai mare, cu
atātū mai ușorū se va face întregirea
în casū de mobilizare, cruțându-se cla-
sele mai bētrāne ale gloatelorū. Și apoi
după rezultatele recrutărilorū de până
acum, nu pōte nicīdecum sē spună cifra
contingentării rezervei întregitōre. După
noua lege pōte că se va sui după 10 ani
la 200,000 ōmeni. Cere sē se respingă
amendamentele; la honveđi nici nu e-
sistă corpuri de armată. Ce privesce
observarea dep. Kaas, că în șcōla mili-
tară din Serajevo e introdusă limba
croată, declară ministrulū, că regulamen-
tulū pentru armata comună e introdusū
și la trupele bosniace: limba de serviciu
și de comandă e cea germană. Insti-
tuțiā voluntariatului pe unū anū nu e-
sistă. Dela oficerii trupelorū bosniace
se cere cunōscerea limbei germane în
mai mare măsură decătū dela voluntarii
pe unū anū.

Dep. Ernst Toth propune, ca tinerii
unguri sē servescă numai la corpuri de
trupe unguresci. Anton Toth intrăbă,
că pe temeiulū căru dreptū unū ofițerū
din rezerva honveđimeii a fostū trecutū

deunăđile în rezerva armatei comune.
Karl Eötvös dīce, că succesele guvernū-
lui dela 1868 le-a sacrificatū guvernulū
de ađi. Au mai vorbitū și alți deputați,
ministrulū Fejervary însă le-a rēspunsū,
că cu dicțiunii advocatoresci nu se orga-
nisēză nici armata și nu se apēră nici
patria. Tōte amendamentele s'au res-
pinsū și paragrafulū s'a votatū ne-
schimbātū.

La § 18 propuse Komlossy sē se es-
tindă favōrea serviciului de voluntari
pe unū anū și asupra învēțătorilorū. La
§ 20 Thaly propune ca tinerii în casū de
mobilizare sē pōtă intra și la honveđi
decă au trecutū de 17 ani. Amēndouș
amendamentele se respingū.

SCRILE DILEI.

Parastasū pentru Ep. Popasu. Eri s'a
celebratū în Biserica Sf. Nicolae din loc
parastasū pentru fericitulū episcopū I.
Popasu, la care a participatū tinerimea
scolară însoțită de corpul profesoralū
dela șcōlele centrale romāne din locū.
Altarulū bisericeii, în care a slujitū ca
preotū și protopopū neuitatū Episcopū
Popasu, era îmbrăcatū în negru, precum
și tōte icōnele și candelabrele; ēr por-
tretulū fericitului Episcopū era pusū în
mijloculū bisericeii. D-lū protopopū Pe-
tricū ținū o cuvēntare ocașională.

Audiență. Preșfinția Sa Episcopulū
Mihailū Pavelū a fostū primitū la înce-
putulū sēptēmānei trecute în audiență
de cătră Maiestatea Sa în palatulū din
Buda.

† Ioanū Peligradū, celū mai vechiu
învēțătorū la șcōlele primare romāne din
locū, a încetatū din viēțā asēră, Dumi-
necă, după o grea suferință de pieptū.
Adresāmū familiei decedatului condolen-
țele nōstre.

Andrassy despre demonstrațiunii. Co-
respondentulū vienes al dīarului „Temps”,
care a fostū în Budapesta, în o convor-
bite cu contele Iuliu Andrassy despre
demonstrațiunea cea mare, dīce, că con-
tele s'a exprimatū așa: Astfelū de de-
monstrațiunii se potrivescū de totū pu-
ținū cu datinile și caracterul Unguri-
lorū și provōcă de cele mai multe orī
delicte. Elū nu credea, că din demons-
trațiunile de Duminecă va eși ceva lu-
cru seriosū și observă, rīdēndū, că pe
când era ministru președinte, și a fostū
tractatū cu o demonstrațiune, a datū or-
dinū, ca tōte pompele de apă sē stea
gata pregătite și la îndemână, ca sē se
aplice pregătite unū duștū bunū. Mai
bine cu apă, decătū cu focū; o împroș-
cătūră de apă împrăștiā deodată mulți-
mea; nu se varsă nici sânge și cei mai
mari sbierători se retragū udați și rī-
dēndū. În privința agitațiunei pentru
armată a dīșit: Unui omū grosū fi tre-
buesce unū calū țēpēnū, dēr nu doi slabi,
ca sē pōtă călări, totū astfelū unū îm-
periu mare ca Austro-Ungaria are lipsă
de-o singură armată puternică!

Manevre. „Reichswehr” află, că ma-
rele manevre din anulū acesta se vorū
face între corpurile 9 și 10 de armată
(Brünn și Iosefstadt). Trupele corpului 9
vorū fi adunate la Königgrätz, întărīte
cu milițienii și așa vorū porni cătră sud.
Trupele corpului 10 se vorū concentra

spre nord de Brünn, în așa numita „Kleine Hanna“, ca de aci să se opună contrarului dela nord. Maiestatea Sa și inspectorul general al armatei Arhiducele Albrecht, care va avea conducerea supremă a manevrelor, vor avea cartierul general în Zwittau.

Concert. Aflăm că baritonistul d-lu Dumitru Popovici din Bêrlad în trecerea sa către Germania se va opri în Brașov și va da un concert alu cărui venit va fi destinat pentru scopuri filantropice. Fără a vorbi multe despre d-lu Dumitru Popovici, o spunem din capul locului, că este un excelent cântăreț.

Curtea cu jurați din Clușiu va pertracta la 7 Martie n. procesul de pressă, ce redactorul lui „Ellenzek“ Miklos Bartha l'a intentat redactorului lui „Erdelyi Hirado“ Iosef Korbuly pentru vătămarea de onoare și cleveure.

Biblioteca regelui Mateiu Corvin. În Constantinopol s'a deschis biblioteca regelui Mateiu Corvin, care a fost luată de Turci, când au ocupat cetatea Buda. Pentru întâiași dată s'a deschis acestu tesaur istoric și s'a concesut Europeanilor a o cerceta. Nu mai incape îndoială, că în ea se vor afla multe acte referitoare la Români.

Cea mai urită. O idee originală a avut un impresario yankee (american), care s'a hotărît ca după concursurile de frumseță din Londra, Spa, Turin, Nizza și din Paris, să organizeze un concurs de uriciune. Laureata, adică aceea femeie, a căreia față va fi judecată de cea mai urită și respingătoare, va primi un premiu de cinci mii dolari; dealmintrelea portretul ei va fi publicat în toate diarele ilustrate ale Americii.

Comuna Brețcu a făcut pași pentru transformarea ei în comună mare.

Tergul de erva din Beghină, ce s'a ținut în zilele trecute, a fost bun în comparație cu cele trecute. S'au vândut multe vite, așa că populațiunea rurală a putut fi în parte mulțamită. Cumpărătorii streini au fost în mare număr și au căutat mai mult vite mari de jug. Cei mai buni boi s'au vândut cu 410 fl., cei de mijloc cu 320 fl. și cei mai slabi cu 200 fl. părechia. Cu totul s'au vândut 4800 vite; cai au fost în comerț vr'o 300. Industriașii au fost mai puțin mulțamiți.

Unu Metusalem. În zilele trecute se presentă la scaunul orfanalului din Cluș unu țeran bătrân de 102 ani, ca să reguleze o afacere a pupilului său. Bătrânul făcuse pe jos unu drum de două zile și la întrebarea ce i-s'a făcut istoris, că a trăit totdeauna săracăcios, a mâncat puțin carne, nutrimentul său principal a fost mămăliga și pânea de seacă, der în cărciumă n'a fost nicu odată. Unu fotografu din Clușiu l'a fotografiat. Când l'a pus înaintea aparatului, bătrânul a întreat îngrijat, că ore nu'i va pricinui vr'o durere.

Turnul Eiffel, care se clădesce pe locul expoziției în Paris și are să fie una din minunile arhitecturii moderne, s'a ridicat deja la două sute optzeci de metri înălțime, în fiecare zi se ridică cam c'unu metru. Clopotnița, care va cuprinde salele vizitatorilor și farul așezat la o înălțime de trei sute de metri, se va termina la finea unei luni Martie.

Din camerele române.

Senatul. Ședința dela 3 Februarie. La ordinea zilei interpelarea d-lui Fleva asupra concesiunilor acordate companiei Gœtz din Galați. D-lu N. Fleva, suindu-se la tribună

cu unu dosar voluminos, pășese la dezvoltarea interpelării sale. În partea înteu se silesce să dovedească, că guvernul din Martie a. t. a călcat de șese ori legea în favoarea așa numitei societăți comerciale Gœtz. D-sa crede, că a constatat călcările de lege făcute atât în paguba fiscală, cât și a produselor naționale, scutindu-se de taxe lemniaria societ. Gœtz adusă în țera de peste munți; oratoru cetese a scrisore anonimă din Galați, cu care voiesce a dovedi, că printre acționarii societăți Gœtz sunt și doi actuali miniștri; astfel e casul d-lui Al. Marghilomanu alu cărui părinte e acționar principal, care a cerut guvernului aceste scutiri. Apoi d-lu Menelas Ghermani, care e membru în consiliul de administrație, care ca ministru de finance a trimis o deslegare vamală societăți, declarând, că e convins, că societatea are dreptu a fi scutită de taxe vamale. De unde conchide, că miniștrii de aci sunt miniștrii și clienții lor proprii...

D-lu Carpă demonștră, că în țesă generală guvernul avea și are dreptul de a scuti în virtutea legii pentru protegierea industriei, în anumite condițiuni, fabricile stabilite în țera de taxele tarifului autonom pentru introducerea de materii brute în țera destinate fabricației. Prin urmare e neintemeiată acuzațiunea de ilegalitate ce aduce d. Fleva guvernului în cestia de față.

Ministru produce opiniunile Camerilor de comerț și ale comercianților de lemniaria, după care aplicarea tarifului autonom asupra lemnelor în bușteni din Bucovina a fost funestă marelui comerț de chirestegie din Galați, care concura Triestul, din care cauză a scăzut enormu chiar exportul lemniariei din țera, care se putea petrece cu succes pe lângă cea din Bucovina, a cărei calitate superioară e forte căutată. De unde rezultă, că scutirea în favoarea fabricelor din Galați era de interes general, pentru că prin aplicarea tarifului autonom lemniaria Bucovinei a luat drumul Odesei, unde comerțul lunei mergea să le cumpere, părăsindu astfel cu desăvârșire comerțul de lemniaria alu Moldovei, din care cauză o mare mulțime de exploatatori de păduri din țera s'au ruinat cu desăvârșire. D'alinteri, scutirea nu s'a acordat numai fabricii Gœtz, ci și altor fabricanți și comercianți, cu obligațiune însă, a exporta 20% din lemniaria indigenă, cifră destul de însemnată întru cât s'a dovedit, că fabricanții își dau multă atenelă spre a găsi cantitatea de lemne indigene ce sunt obligați a fabrica pentru exportare pe lângă cele aduse din Bucovina.

Așader este dovedit, că nu e absolutu nimic ilegalu, absolutu nimic contrar intereselor țerii în decisiunea consiliului de Miniștri și nu pôte fi nicu vorbă de vre-unu interes personalu al vre-unuia din miniștri în această afacere. (Aplause).

D-lu A. Marghilomanu, întru câtu îl privește, respinge cu indignare acuzațiunea odioasă ce i s'a adus. Cătu privește pe d. Ghermanu, cum a dîșu d. Carpă, n'a fostu nicu odată acționar alu societăți unde numai a reprezentat unu grup de acționari francesi, mandatul fiecare l'a depus odată ce a intrat în guvern. Cătu privește pe d. Marghilomanu, tatălu, d-sa ca președinte alu consiliului de administrație alu societăți Gœtz are unu număr de acțiuni ce reprezintă unu capitalu de 50 mii lei. E o infamie să fi bănuitu, că ar fi putut ca ministru să facă o operație imorală, spre a protege unu interes atât de neînsemnat alu părintelui său.

Camera. Ședința dela 3 Februarie. D lu Blaremburg își dezvoltă interpelarea asupra împiedecării ce e exercitată ministru de războiu asupra generalilor cari se aleg în corpurile legiuitoare.

D-lu gen. Manu îi răspunde, că această presiune nu s'a făcut, că d-sa n'a dîșu nimurui să renunțe la mandatul oferit de alegătorii lui, der întreat în particular de acesta, d-sa pôte să spue că nu e bine ca generalii să-și neglijeze serviciile lor pentru politică.

Se citește noua propunere de dare în judecată a ministerului Brătianu și a miniștrilor ce s'ar fi făcut culpabil pentru oprire a intrunirilor, persecuția a cetățenilor, devastarea redacțiilor diarelor opoziției, complicitate la îmbogățirea unor favoriți cu ocazia răscumpărării căilor ferate, a Băncii Naționale și a liniei Cernavoda-Constanța etc.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Gherla, 9 (21) Februarie 1889.

Mare și de obște este plângerea diarelor maghiare, multu se căesc foile „patriotice“ din pricina, că D-lu Dr. Victoru Babeșu a cerut camerei române împământenirea sa în România; și nisuescu-se „patrioții, care de care mai „numeritu“ epitetu a-i da D-lui Dr. Victoru Babeșu.

Deră să vedem numai, ce anume dîce „Magyar Allam“ în unu dintre numerii săi mai proșpeți sub titlul de: „Hálatlan oláh“ (Valah nerecunoscător) ceea ce în românesce sună astfel: „Dr. Victoru Babeșu, profesorul academiei din Budapesta, a eșit din legăturile statului maghiar și și-a înaintat cererea de împământenire la camera valahă. S'au perditu der spesele statului maghiar folosite spre creșterea și spre călătoriile de sciință ale lui! Mărul nu departe a căcut de pom; fiul lui Vincențiu Babeșu a ajuns a fi cu desăvârșire valah și pentru o lăfă de 20,000 franci a lăsat aci țera ungrăscă.“

Acăsta o dîce fôia clericală „Magyar Allam“, der mai mănioasă e fôia „Budapesti Hirlap“, care relativu la acăsta cu acestu titlu își începe articolul: „Unu profesor Budapestanu făcutu valahă.“

„Dr. Victoru Babeșu, profesorul la academia din Budapesta, a eșit din legătura statului maghiar și și-a înaintat cerere de împământenire la camera română. Dr. Victoru Babeșu înainte de acăsta cu 3 ani și-a lăsat aci catedra. Pe spesele statului maghiar prin studii îndelungate prin țeri străine s'a perfecționat; și a câștigat sciință pe terenul bacteriologiei, și sub acelu titlu a mersu din Budapesta la Bucureșci să arangieze noulu institutu de bacteriologie de acolo. Multu a trecut de atunci, terminul datu din nou a trecut, însă cerurile competente s'au încredut în Dr. Victoru Babeșu și din nou i-au prelungit terminul datu. La acăsta răspunsul fu, că acum în Ianuarie, când din nou a trecut terminul, Dr. Victoru Babeșu din nou nu s'a prezentat în Budapeste, ca să-și ocupe catedra. Ministru de culte nevoitu a fost să îndrumeze facultatea medicală să provoce pe Dr. Victoru Babeșu, că la casă când în decursu de 3 luni nu se va întorce, catedra i-se va socoti ca ajunsă vacantă, la acăsta eșăși răspunsul fu, că Dr. Victoru Babeșu a adus la cunoștință, că ese din legătura statului maghiar; postulu de director alu institutului de bacteriologie din Bucureșci, cu care e împreunată o lăfă de 20,000 franci, a făcutu să uite catedra din Budapesta, au făcutu să uite de acelea multe ajutore, cari guvernul maghiar i-a întinsu tinerului Valah de nascere din Ungaria. Bucureștenii barem ni-ară pute mulțami, că li-amu perfecționat unu profesor distinsu pe bani scumpi.“

Nu-i aici nevoie de comentarii. Deră de locu nu se vine la socotela, cum „patrioticele“ diare bucină în lumea largă, că D-lu Dr. Victoru Babeșu cu bani ungrăsc s'a perfecționat. Der banii Românilor unde sunt? Ce? milioanele plătite de Români ca dare în visteria statului sunt ore bani ungrăsc? Apoi decă ar fi rămas aci D lu Dr. Victoru Babeșu, nu ore s'ar fi laudat mai terti „patrioții“, că este „tösgyökere magyar ember“? Da, că mai făcut-au așa Maghiarii. Mai laudat s'au ei cu bărbății noștri. Cudați omeni sunt ei!

Noi altmintrelea, cești de dincôce de munți, nu putem decătu să lu felicităm pe distinsul profesor român, dorindu'i succesu pe terenul, pe care a apucat.

De lângă malul Timișului, 4 Februarie 1889.

Domnule Redactor! Mi iau voiă a Vă relata ceva despre adunarea generală extraordinară a reuniunii învățătorilor

rom. gr. or. din districtul alu X-lea (Brașov), ținută Vineri la 2 Februarie v. a. c. în edificiu gimnasilui rom. gr. or. din Brașov, sub presidulu Prea Onor. Domnului directoru gimnasilui Ștefanu Iosifu.

Pe la orele 10 a. m., sala de desemnă din edificiu gimnasilui pomenit mai înainte, era plină de învățatori, membri acelei reuniuni, din toate părțile „Țerei Bârsei“. Toți așteptau cu destulă serioșitate deschiderea ședinței. Acum în timp de iarnă, prezența atâtor membri din locuri mai multu său mai puțin depărtate, arată că ei sunt conșcii de înalta lor chemare. Cuvântul de deschidere fu o bineventare scurtă, pentru a se câștiga în timp, la cestiunile ce erau a se pune la ordinea zilei.

Punctul 1-ii din convocarea comitetului centralu fu: Desbateri asupra raportelor comisunilor alese de adunarea generală ultimă a reuniunii asupra „Normativului școlar“. S'au cetit 3 raporte, lucrate cu multă diligență; în desbatere specială însă nu s'au luat, din cauza scurțimei timpului. Adunarea generală a însărcinat pe comitetul centralu a alcătu după bună chibzuela sa din cele trei raporte unu estras, pe carele apoi câtu mai curând il va așterne Prea venerab. Consistoriu Archidieceșan în Sibiu.

Punctul 2 fu rezervat rectificării unor acte ale adunării gener. ordinare ultime. Actele s'au rectificat fără modificări.

Punctul 3 și celu din urmă tracta asupra întrebării: Să mai eșă la lumină fôia „Școla și familia“ pe socotela reuniunii, ori nu?

Din raportul administrațiunii s'a invederat, că restanțele de abonament în cursul celor 3 ani de când ese fôia, dau suma de 1074 fl. 82 cr. v. a. În fața acestei situațiuni adunarea prin majoritate de voturi a decis: „fôia reuniunii „Școla și familia, cu N-rul 12 din a. c. încetă de a mai eși la lumină, până ce se vor încassa toate restanțele de abonament spre care scopu se vor aplica toate mijlocele legale“. Comitetul redacțional alu fôiei i-s'a votat mulțumit protocolară.

Unu din cele mai însemnate concluse ale adunării, de care vorbim, este propunerea d-lui Georg Proca inv. în Rășnov, carea s'a primit cu unanimitate și pentru însemnătatea ei imi iau voiă a o reproduce aci din cuvântu în cuvânt:

„E dovedit, că lucrul de mână este o parte întregitoare a instrucțiunii școlilor peorale și prin punerea lui în rëndul celorlalte obiecte de învățământ, cunoștințele teoretice sciințifice ale școlarului prindă basă mai solidă, inteligența fiș-cărui individ devine mai bogată, mai puternică și mai aplicabilă în viața de toate zilele.

„Prin aplicarea școlarilor la pregătirea cu mânilor proprii a unor obiecte trebuincioșe, devin ei înșiși mai îndemnatici la toate lucrările, de cari au lipsă în viață, își însușesc vedere mai clară și pricepere mai ageră, ba devin în mare măsură iubitori de școlă și de totu felul de ocupațiune; vor fi prin urmare feriți de lene și de urmările cele triste ale ei; școlarii își vor cunoșce puterile lor și se vor convinge, că și ei sunt membri folositori în lume pentru-că și ei înșiși pot face câte ceva singuri și cu atât mai mare va fi siguranța, sporul și înaintarea în lucrurile lor de mai târziu.

„Părinții vedându, că copii lor aduc dela școlă lucruri folosite pentru trebuințele casei și vedându, că afară de cele aduse dela școlă, nu pregetă, ba din cauta caută cu multu interes a face și alte lucruri necesare în casă și în economie, vor sprijini școlă și problemele ei cu mai multă căldură ca până acum, își vor trimite copii la școlă mai bucuroși și în urma acăsta absențele școlare vor fi mai rari, -- vor jort

Sz. 11,119—1888.
t. v. számhoz.

26,1

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Ilie György végrehajthatónak ifj. Bartesch András és neje végrehajtást szenvedők elleni 63 frt. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, Rozsnyó község határán fekvő a rozsnyói 197 számú tjkvben A+1-8, 10-12, 14, 16, 19-22 rend számok alatt foglalt:

a 2450 hr. szám. ingatlan. 2 frt.	a 15230 hr. szám. ingatlan. 12 frt.
a 2535 " " " 1 "	a 15284 " " " 10 "
a 6811 " " " 22 "	a 16878/2 " " " 8 "
a 7753 " " " 12 "	a 19930/2 " " " 8 "
a 10710 " " " 22 "	a 22179 " " " 6 "
a 10828 " " " 27 "	a 23886 " " " 5 "
a 11386 " " " 15 "	a 23889 " " " 12 "
a 11408 " " " 19 "	a 24172 " " " 12 "
a 12731 " " " 6 "	

továbbá a rozsnyói 3580 számú tjkvben A+1-13, 15-20 és 30 rend számok alatt foglalt: 40 hr. számú ingatlanra 400 frt.

a 2464 hr. szám. ingatlan. 2 frt.	a 15155 hr. szám. ingatlan. 10 frt.
a 3757 " " " 17 "	a 16407 " " " 8 "
a 4915 " " " 25 "	a 20240 " " " 9 "
a 4932 " " " 25 "	a 23782 " " " 7 "
a 7695 " " " 7 "	a 23901 " " " 12 "
a 9957 " " " 8 "	a 24171 " " " 12 "
a 11153/1 " " " 17 "	a 24407 " " " 4 "
a 11544 " " " 16 "	a 2251 " " " 3 "
a 13855 " " " 12 "	a 41 " " " 6 "
a 14027 " " " 50 "	

és végül a rozsnyói 4021 számú tjkvben A+1-26 rend számok alatt foglalt:

a 1546 hr. szám. ingatlan. 80 frt.	a 3127/1 hr. szám. ingatlan. 10 frt.
a 1547 " " " 4 "	a 4738 " " " 19 "
a 2008 " " " 1 "	a 4967 " " " 22 "
a 4756 " " " 17 "	a 9370 és 9371 " " " 22 "
a 7754 " " " 12 "	a 11254 " " " 30 "
a 10702 " " " 21 "	a 13258 " " " 24 "
a 11387 " " " 15 "	a 13674 " " " 17 "
a 13784 " " " 4 "	a 14929 " " " 33 "
a 19322 " " " 11 "	a 18036 " " " 22 "
a 22307 " " " 24 "	a 21441 " " " 36 "
a 22432 " " " 14 "	a 23230 " " " 100 "
a 24823 " " " 16 "	a 23938 " " " 6 "
a 25155 " " " 8 "	a 23976 " " " 14 "
a 2578/2 " " " 15 "	

Összesen 1446 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi Márczius hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Rozsnyó község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok egyenkénti becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Brassó, 1888 évi Deczember hó 27-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețului abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe unu anu	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe unu anu	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.**Pentru Austro-Ungaria:**

Pe anu	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se voru abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Domnii, ce se abonază din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și să arate și poșta ultimă.

Totodată facem cunoscută tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Cătră onorații celitori!

„Gazeta Transilvaniei“ intră în anulul alu 52-lea alu existenței sale.

Nenumăratele dovezi de simpatia și de încredere ce le-a primitu acestu organu de publicitate din partea Românilor de pretutindenii cu ocaziunea aniversării a cincidecea a existenței sale suntu cea mai viuă și mai puternică mărturie pentru atitudinea sa politică și națională.

Răzimatu pe încrederea publicului român și condusu de iubirea de patriă și de datoria ce o are cătră sfânta cauză a românismului, organulu nostru n'a pregetatū de a aduce, mai alesu în cei deca ani din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totu mai multu cerințelor timpului și trebuințelor cetitoriloru sei.

Astfelu dela 1 Ianuarie 1881 „Gazeta Transilvaniei“ a începutu să apară de trei ori pe săptămână totu cu prețulu de până atunci, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care di, érași cu același prețu, căci cei 2 fl. adăugați acoperu numai cheltuielile înmulțite cu portulu postalū.

De atunci încóce amū făcutu totu ce ne-a statu în putință spre a aduce îmbunătățiri atâtu în redactarea diarului câtu și în întocmirea sa esterióră, pentru care scopu amū isbititu ca diarulu să-și aibă tipografia propriă.

Nu-i vorba, multe se cerū astădi dela unu diarū, mai alesu când elū este chiămatu a servi cauzei unui poporū atâtu de multu prigonitu de sórte. Prin urmăre nu putemū dice că amū ajunsu la capetulu îmbunătățirilorū.

Din contră, astădi când, ca niciodatā până acuma, pozițiunea diaristicii nostre s'a agravatū; când atâtea lovituri sunt îndreptate asupra ei cu vehemență așa de mare; când procese peste procese, condamnări la închisóre și amende în banii o împiedecă în munca și stăruințele ei de a da pe față tóte nelegiuirile, prigonitorile și asupririle și de a lupta pentru recăstigare drepturiloru poporului român: se cere dela noi să ne încordămū puterile cu îndoită energiă și să continuămū lupta cu curagiu neînfrântu, introducēndū nouē reforme, pentru ca „Gazeta Transilvaniei“ nu numai să corēspundă mai multu chiāmării sale, ci să se tacă cu putință ca principiile salutare naționale ce le propagă să potā pētrunde până și în coliba țeranului.

Conduși de aceste vederi, amū introdusu și cu începerea anului acestuia mai multe esențiale ameliorări în diarulu nostru.

Pe lângă programulu, cel'amū observatū până ađi la redactarea foii, suntemū deciși a cultiva mai multu și unele terene, cărora până acuma póte nu le-amū pututū da atențiunea cuvenită.

Spre scopulu acesta amū avutū fericirea a concentra împrejurulu nostru unū numărū însemnatū de bărbați cu cunoscințe speciale, cari vorū colabora regulatū la fóia noastră, așa ca materialulu celū va conține să fiă câtu mai variatū, instructivū și acomodatū trebuințelorū poporului, nu numai pe tērēmulu politicū, literarū și socialū, ci ținēndū deopotrivă sēmă și de interesele sale din punctu de vedere alu economiei, educațiunei și higienei, alu afacerilorū sale cu autoritățile cu cari vine mai desū în atingere și alu trebilorū sale financiare și comerciale.

Afară de aceea căstīgāndu-ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru unū diarū cotidianū nu este în stare a pētrunde în tóte păturile sociale — parte mare din cauza prețului lui — și astfelu sciind că să sēnte trebuința de a i se face cu putință ori și căru Românū, care scie ceti, ca să fiă informatū despre interesele și trebuințele lui, dela anulū nou 1889 încóce amū mārítu în modū destulū de însemnatū prin adausuri numerele nostre cu data de Duminecă și să le întocmimū și să le redactāmū astfelū, ca să intereseze pe ori și ce cetitorū și să se potā abona și separatū.

Amū deschisū dér abonamentū la „Gazeta Transilvaniei“, care deși mai bogatū în materialū, va costa ca și până acuma 12 fl. v. a., pe anū și în deosebī pentru aceia, cărora împregiurările nu le értā de a abona întregū diarulu, amū deschisū abonamentū separatū la numerele cu data de Duminecă ale „Gazetei Transilvaniei“, cari vorū costa pe anū numai 2 fl. v. a.

Rugāmū pe abonații nostri de până acuma, ca să stăruiascā pe câtu le va sta în putință în cerculu domnilorū lorū pentru lățirea „Gazetei Transilvaniei“ precum și pentru răspāndirea în poporū a numerelorū cu data de Duminecă, ce se potū abona și separatū.

Redacțiunea.

Rugāmū pe domnii abonați ca la reînóirea prenumerățiunei să binevoiască a scrie pe cuponulu mandatulu postalū și numerii de pe fășia sub care aurimítu diarulu nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.